

Skipting ellífeyrisréttinda

15. febrúar 2017

LANDSSAMTÖK
LÍFEYRISSJÓÐA

3. mgr. 14. gr. laga nr. 129/1997

- 1. tl. Greiðsluskipting
- 2. tl. Réttindaskipting
- 3. tl. Löggjald - framtíðarréttindi

„Maki samkvæmt þessari grein telst sá eða sú sem við andlátíð var í hjúskap eða óvígðri sambúð með sjóðfélaga, enda hafi fjárfélagi ekki verið slitið fyrir andlát sjóðfélagans. Með óvígðri sambúð er átt við sambúð tveggja einstaklinga sem eiga sameiginlegt lögheimili, eru samvistum, eiga barn saman eða konan er þunguð eða sambúðin hefur varað samfleytt í a.m.k. tvö ár.“

- Skráð sambúð

Skipting ellilífeyrisréttinda

- Tekur aðeins til ellilífeyris
 - Örorku- og makalífeyrir óbreyttur
- Gagnkvæm og jöfn skipting
 - Allt að helmingur
- Áunnið á hjúskapartíma eða í óvígðri sambúð

- Ekki sjálfstæður réttur - greiðslur falla niður við andlát sjóðfélaga
- Falli maki frá renna greiðslur óskertar til sjóðfélaga að nýju
- Skattlagt hjá viðtakanda

- Fyrir 65 ára aldur
- Sjúkdómar eða heilsufar dragi ekki úr lífslíkum
- Sjálfstæður réttur
- Lífeyrisskuldbindingar óbreyttar

Iðgjald – framtíðarréttindi – 3. tl.

- Myndar sjálfstæð framtíðarréttindi
- Getur haft áhrif á lífeyrisskuldbindingar ef greitt er í jafna réttindaávinnslu
- Fellur niður við 70 ára aldur þess eldri eða þegar iðgjaldagreiðslur falla niður.

2. mgr. 8. gr. laga nr. 129/1997

„Rétthafa skv. 1. mgr. er óheimilt að framselja, veðsetja eða á annan hátt ráðstafa innstæðu eða réttindum samkvæmt samningi um viðbótartryggingavernd eða lífeyrisréttindi í séreign nema með samkomulagi skv. 1.–3. tölul. 3. mgr. 14. gr. Ekki verður gerð aðför í réttindum samkvæmt slíkum samningi og enginn skuldheimtumaður í dánarbúi eða þrotabúi hefur rétt til að skerða réttindin á nokkurn hátt.“

- Líta ber framhjá erfðaskrá ef maki og börn eru til staðar.

Er heimilt að afturkalla samning?

- Greiðsluskipting – aðilar geta afturkallað
- Framtíðarréttindi – einhliða
- Þegar áunnið – þarf sameiginlega beiðni og samþykki viðkomandi sjóða. Skilyrði að heilsa dragi ekki úr lífslíkum.

Á að gera samning?

- Kann að vera varhugavert fyrir sjóðfélaga sem eiga umtalsverð réttindi í hlutfallssjóði
- Tekur aðeins til ellilífeyris
- Því mikilvægt að gera sér grein fyrir makalífeyrisréttindum
- Á að skipta helming eða minna?

Hverjir gera samning?

- Ekki hugsað sérstaklega sem skilnaðarúrræði
- Frjálsir samningar aðila
- Ekki samningskylda

2. tl. 1. mgr. 102. gr. hjúskaparlaga nr. 31/1993:

„Réttindi í opinberum lífeyrissjóðum eða einkalífeyrissjóðum, svo og krafa til lífeyris eða líftryggingarfjár sem hefur ekki endurkaupsvirði samkvæmt kröfu annars makans eða þeirra sameiginlega.“

2. ml. 2. mgr. 102. gr. laga nr. 31/1993:

„Nú þykir ósanngjarnt gagnvart hinum makanum að verðmætum eða réttindum skv. 2., 3. eða 4. tölul. sé haldið utan skipta og er þá heimilt að bæta honum það með fjárgreiðslum sem eftir atvikum má inna af hendi með nánar greindum afborgunum.“

- Hrd. 18. des. 2001, mál nr. 253/2001:
 - Ekki ósanngjarnt
- Hrd. 26. apríl 2002, mál nr. 170/2002:
 - Talið ósanngjarnt
- Hrd. 10. október 2002, mál nr. 445/2002:
 - Talið ósanngjarnt
- Hrd. 27. ágúst 2007, mál nr. 369/2007:
 - Ekki ósanngjarnt - kaupmáli
- Hrd. 29. janúar 2009, mál nr. 255/2008
 - Talið ósanngjarnt
- Hrd. 17. september 2012, mál nr. 568/2012:
 - Ekki sýnt fram á að væri ósanngjarnt
- Hrd. 28. maí 2014, mál nr. 348/2014
 - Ekki sýnt fram á verðmætin í samtryggingu en séreign skipt
- Hrd. 3. maí 2016, mál nr. 195/2016
 - Ósanngjart að skipta séreign skv. helmingaskiptareglu

- Á vegum LL voru samdar leiðbeinandi reglur um skiptingu ellilífeyrisréttinda milli sjóðfélaga og maka
- Voru sendar aðildarsjóðum LL og fjármála- og efnahagsráðuneytisins til umsagnar á árinu 2013

SKIPTING ELLILÍFEYRISRÉTTINDA

Sara Jóna Stefánsdóttir, hagfræðingur

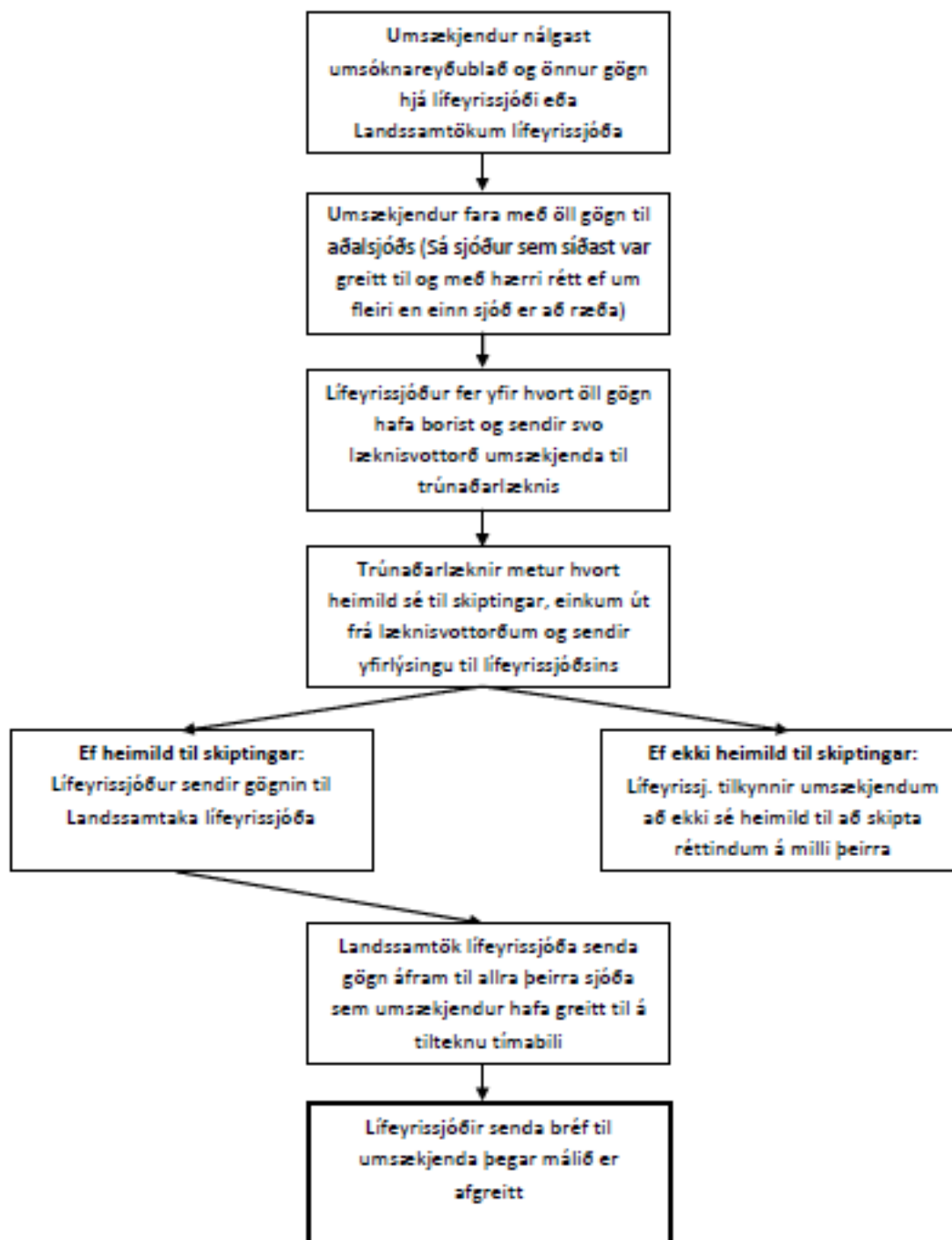
- Umsækjendur nálgast eyðublöð hjá lífeyrissjóði s.s. á heimasíðu eða með öðrum hætti
- Útfylltum gögnum er skilað inn til þess lífeyrissjóðs sem aðilar greiddu í síðast
 - Gögn sem þarf að skila
 - Samningur
 - Vottorð frá þjóðskrá sem staðfestir hjúskap/sambúð á því tímabili sem óskað er eftir skiptingu
 - Læknisvottorð – á við þegar skipta á áunnum réttindum. Ekki þarf að skila inn vottorðum ef einungis er verið að sækja um skiptingu framtíðarréttinda.
- Starfsmenn sjóðsins fara yfir hvort öllum gögnum hafi verið skilað og þau rétt útfyllt

- Þegar öll gögn hafa borist, eru vottorðin send til trúnaðarlæknis viðkomandi sjóðs
- Trúnaðarlæknir metur hvort heimild sé til skiptingar út frá vottorðum og sendir yfirlýsingu til sjóðsins
- Samningur milli sjóða um gagnkvæma viðurkenningu á mati trúnaðarlæknis
- **Ekki heimild til skiptingar** → Lífeyrissjóður tilkynnir umsækjendum að ekki sé heimild til að skipta réttindum á milli þeirra (hér ber að gæta að andmælarétti)
- **Heimild til skiptingar** → Lífeyrissjóður sendir gögnin til Landssamtaka lífeyrissjóða

- Lífeyrissjóður sendir frumrit til LL, samning, hjúskaparvottorð og yfirlýsingu frá trúnaðarlækni. Læknisvottorð er geymd hjá viðkomandi lífeyrissjóði
- Landssamtök lífeyrissjóða senda gögn áfram til allra þeirra sjóða sem umsækjendur hafa greitt til á tilteknu tímabili
- Lífeyrissjóðir senda bréf til umsækjenda þegar málin eru afgreidd

- Nauðsynlegt að vita um samninga þegar skipt er framtíðarréttindum
- Nafnaskrá lífeyrissjóða?

Skipting ellífeyrisréttinda

15. febrúar 2017

LANDSSAMTÖK
LÍFEYRISSJÓÐA